

Slovník základních pojmů

PROJEKTOVÝ MANAGMENT A DOTACE

Zdroj: <https://dotaceeu.cz/cs/ostatni/dulezite/slovník-pojmu> - více zde

Další zajímavé odkazy:

Informace o EU fondech v ČR 2014-20: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/2014-2020/operacni-programy>

Mapa projektů: <https://dotaceeu.cz/cs/statistiky-a-analyzy/mapa-projektu>

Evaluace a analýzy k EU fondům: <https://dotaceeu.cz/cs/evropske-fondy-v-cr/narodni-organ-pro-koordinaci/evaluace/knihovna-evaluaci>

Alokace

Alokace je objem finančních prostředků určený pro danou oblast podpory nebo prioritní osu v rámci operačního programu. Alokací se dle kontextu rozumí též množství finančních prostředků určených pro daný stát, pro příslušný cíl regionální politiky nebo pro určitý operační program.

Aplikace MS2014+

Aplikace MS2014+ je souhrn programového vybavení Monitorovacího systému na programové období 2014–2020, ve kterém probíhá administrace, monitorování a podávání zpráv a informací o implementaci / realizaci za jednotlivé operace, programy, Dohodu o partnerství a subjekty implementační struktury.

Analýza nákladů a přínosů (Cost-benefit analýza)

Analýza nákladů a přínosů vymezuje socioekonomické efekty plánovaného projektu. Zjednodušeně ukazuje, co komu projekt přináší a co je na jeho realizaci nutno vynaložit. Vymezuje skupinu všech účastníků, kterých se projekt dotkne ať přímo či nepřímo. V rámci analýzy jsou vyčísleny nejen veškeré finanční náklady a výnosy, ale také významné a dopředu odhadnutelné nepřímé pozitivní a negativní důsledky. Umožňuje tak zohlednit intervence, které nejsou ziskové a finančně výnosné, ale mají nefinanční, např. společenský užitek.

Bloková výjimka veřejné podpory

Jedná se o výjimky ze zákazu veřejné podpory, které mohou být poskytnuty, aniž by podléhaly schválení ze strany Evropské komise. Poskytovatel však má povinnost zaslat Komisi přehled informací týkajících se poskytování veřejné podpory na základě blokované výjimky. Blokované výjimky jsou dány nařízením Komise upravujícím veřejnou podporu určenou malým a středním podnikům, veřejnou podporu na zaměstnanost, veřejnou podporu na vzdělávání, vnitrostátní regionální investiční podporu a další.

Centrum pro regionální rozvoj ČR

Centrum pro regionální rozvoj České republiky (Centrum) je státní příspěvková organizace zřízená Zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, a řízená Ministerstvem pro místní rozvoj ČR. Založena byla na konci roku 1996 pod názvem Regionální rozvojová agentura ČR, v letech 1997-2015 působila pod názvem Centrum pro regionální rozvoj ČR (CRR ČR). Centrála sídlí na adrese Vinohradská 1896/46, Praha 2, organizace má dále pobočky v každém krajském městě pro program IROP (některé z nich jsou ve fázi přípravy) a v každém regionu NUTS II pro programy přeshraniční spolupráce.

Certifikace – platby za projekty

Certifikací výdajů se rozumí potvrzení správnosti údajů o vynaložených výdajích v souladu s předpisy EU a předpisy ČR, předložených řídicími orgány programů Platebnímu a certifikačnímu orgánu. Výsledkem certifikace je zpracování a zaslání certifikátu o vynaložených výdajích spolu s výkazem výdajů a s žádostí o platbu Platebním a certifikačním orgánem Evropské komisi. V případě Programu rozvoje venkova se certifikací rozumí vydání osvědčení ze strany Certifikačního subjektu, že účetní závěrka Platební agentury je pravdivá, úplná a přesná, a že postupy vnitřní kontroly Platební agentury fungovaly uspokojivým způsobem. Osvědčení vychází z posouzení postupů a vzorku transakcí. Výsledkem certifikace je zpracování a zaslání osvědčení, certifikační zprávy a stanoviska Certifikačního subjektu k prohlášení o věrohodnosti vypracovanému Platební agenturou včetně účetní závěrky sestavené Platební agenturou Evropské komisi.

Cílová skupina

Skupina obyvatel, která je dotčena realizací projektu a má z něj užitek: účastníci rekvalifikačních kurzů, turisté, etnické menšiny, podnikatelé apod.

CSSF14+

Portál CSSF14+ je určen především pro administraci, správu a monitoring projektů v rámci příslušných operačních programů.

De minimis – režim veřejné podpory

Podpora de minimis je podpora, která není de iure veřejnou podporou (nesplňuje všechny čtyři prvky veřejné podpory - je sice poskytována ze státních prostředků a zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby, ale vzhledem k její relativně nízké hodnotě stanovené Komisí nehrozí narušením hospodářské soutěže, a tak neovlivňuje obchod mezi členskými státy EU) a nepodléhá oznamovací povinnosti vůči Evropské komisi. Její poskytování upravují čtyři následující nařízení (ES/EU), lišící se pouze odvětvími, do kterých je podpora směřována, a limitní částkou (stropem), kterou může v rozhodném období obdržet jeden podnik působící v daném odvětví

Diskontování

Diskontováním se rozumí proces úpravy budoucích hodnot příjmů nebo výdajů projektu na současné hodnoty pomocí diskontní sazby, tj. vynásobením budoucí hodnoty koeficientem, který s časem klesá. Diskontování vyjadřuje základní skutečnost, že „peníze zítra“ (v budoucnosti) mají nižší hodnotu, než „peníze dnes“ (v současnosti).

Doba realizace projektu

Doba realizace projektu se liší dle typu projektu a dle operačních programů. Pohybuje se zpravidla od několika měsíců až po několik let. Maximální doba realizace projektu se však řídí obecným pravidlem n+2 (tj., že projekt se musí zrealizovat nejdéle do dvou let) resp. pravidlem n+3. Pravidlo n+2 platilo v ČR pro zkrácené programovací období 2004—2006 a v období 2007—2013 je závazné pro roky 2011 - 2013. Na období 2007 - 2010 včetně si Česká republika vyjednala výjimku, tudíž pravidlo n+3. V celé programové období 2014 - 2020 se bude vztahovat pravidlo N+3.

Dotace

Dotací se rozumí peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté právníkům nebo fyzickým osobám na stanovený účel a za podmínek uvedených v rozhodnutí o poskytnutí dotace vydané poskytovatelem příjemci dotace ve smyslu zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně souvisejících zákonů, a dále též peněžní prostředky z rozpočtu územních samosprávných celků poskytnuté právníkům nebo fyzickým osobám na stanovený účel a za podmínek uvedených ve smlouvě o poskytnutí dotace vydané poskytovatelem příjemci dotace ve smyslu zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. Jedná se o nenávratnou formu podpory.

EIA - Environmental Impact Assessment - Posouzení vlivu na životní prostředí

U vybraných projektů je nutné mít zpracovanou tzv. studii EIA - posouzení vlivu projektu na životní prostředí - viz zákon č. 100/2001 Sb., od 1.4. 2015 byl původní zákon č. 100/2001 Sb. novelizován zákonem č. 39/2015 Sb.. Základním významem EIA je zjistit, popsat a komplexně vyhodnotit předpokládané vlivy připravovaných záměrů (staveb, činností a technologií) na životní prostředí a formulovat tak opatření ke zmírnění negativních vlivů na životní prostředí. Tímto má být podpořeno zakotvení politiky ochrany životního prostředí do rozhodovacího procesu o realizaci investičních projektů. Pokud je EIA povinně součástí projektové žádosti, je to specifikováno v textu výzvy a v Příručce pro žadatele.

Elektronické tržiště / NEN / atd.

Elektronické tržiště je webová aplikace, která umožňuje elektronické zadávání zakázek. Systém elektronických tržišť upravuje usnesení vlády č. 343 ze dne 10. 5. 2010.

Etapa projektu

Etapou projektu se rozumí technicky, finančně a časově nezávislá fáze projektu, která je logicky kontrolovatelná a po níž může být proplacena část dotace. Projekt může, ale nemusí být rozdělen do jednotlivých etap.

Evaluace ad hoc (jedna z podob průběžného hodnocení)

Evaluace ad hoc se provádí v průběhu programovacího období v souvislosti s monitorováním operačních programů, zejména pokud toto monitorování odhalí významný odklon od původně stanovených cílů nebo pokud jsou podány návrhy na revizi operačních programů.

Evaluace ex ante (předběžné hodnocení)

Předběžná evaluace probíhá na začátku cyklu před přijetím programu. Tato forma evaluace pomáhá zajistit maximální věcnost a promyšlenost programu. Výsledky evaluace ex ante mají být zahrnuty do programu při procesu rozhodování. Předběžná evaluace se zaměřuje především na analýzu silných a slabých stránek a na potenciál členské země, regionu nebo odvětví, jichž se program týká. Poskytuje odpovědným úřadům prvotní závěry o tom, zda otázky rozvoje byly správně určeny, zda navržená strategie a úkoly jsou relevantní, zda existuje soulad s politikou a legislativou EU, zda jsou očekávané dopady realistické atd. Návrhem jasných a pokud možno kvantifikovatelných úkolů zároveň poskytuje nezbytné podklady pro monitoring a pro budoucí evaluace. Evaluace ex ante se tematicky zabývá především hodnocením sociální a hospodářské situace, hodnocením ekologické situace v daném regionu a také hodnocením rovných příležitostí (především rovných příležitostí mužů a žen).

Evaluace ex post (následné, dodatečné hodnocení)

Dodatečná evaluace rekapituluje a posuzuje celý program, především jeho dopady. Jejím cílem je analyzovat použití zdrojů a podat zprávu o účinnosti a výkonnosti intervencí a rozsah naplnění očekávaných efektů. Zaměřuje se na faktory úspěchu a selhání a na udržitelnost výsledků a dopadů. Snaží se vyvodit závěry, které bude možné generalizovat a aplikovat na další programy nebo regiony. Je-li prováděna systematicky, je analýza dopadů vždy rozsáhlý úkon. Evaluace ex post proto většinou zahrnují výzkum v terénu a konají se během delších období trvajících od dvanácti do osmnácti měsíců. Za toto hodnocení je odpovědná Komise ve spolupráci s členským státem a řídicím orgánem. Dodatečné hodnocení musí provádět nezávislý hodnotitel a musí být dokončeno nejpozději dva nebo tři roky po skončení programovacího období.

Evaluace interim (střednědobé hodnocení v polovině období)

Evaluace interim zkoumá pokrok dosažený na cestě k naplňování cílů stanovených na úrovni operačních programů a národního rámce podpory, a to v polovině programovacího období (zpravidla tři roky po přijetí pomoci). Posuzuje také využití finančních prostředků, průběh monitorování a systém implementace. Střednědobá evaluace se opírá především o informace získané z monitorovacího systému, ale také z předběžné evaluace (ex-ante) a kontextuálních údajů.

Evaluace ongoing (jedna z podob průběžného hodnocení)

Evaluace ongoing se provádí plánovaně v průběhu programovacího období pro zlepšení systému realizace operačního programu, tj. není vyvolána zjištěnými odchylkami nebo problémy.

Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF - European Regional Development Fund)

ERDF

ERDF je objemem peněz největším ze strukturálních fondů EU. Prostředky jsou určeny na investice do výroby vedoucí ke tvorbě nových pracovních míst a na investice do dopravní, vzdělávací, sociální a zdravotní infrastruktury. Podporuje rozvoj místního potenciálu (místní rozvoj a rozvoj malého a středního podnikání v problémových regionech), výzkum a vývoj a investice zaměřené na životní prostředí.

Evropský sociální fond (ESF - European Social Fund) -ESF

Evropský sociální fond (ESF) je strukturální fond EU. Jeho prostřednictvím se realizují cíle politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Podporuje rozvojové projekty v oblastech zaměstnanosti a lidských zdrojů (například rekvalifikace, sociální integrace, vzdělávání apod.) Svých cílů dosahuje mimo jiné posilováním sociálních programů členských států EU, podporou projektů napomáhajících rizikovým skupinám obyvatel (mladí nezaměstnaní, zdravotně postižení), podporou rovných příležitostí na trhu práce a podporou zlepšování mobility pracovních sil v rámci EU.

Finanční analýza

Finanční analýzou se rozumí analýza prováděná z hlediska provozovatele projektu, která umožňuje ověřit a zajistit hotovostní rovnováhu (ověřit finanční udržitelnost), jakož i vypočítat ukazatele finanční návratnosti projektu na základě čistých diskontovaných finančních toků, jež se týkají výhradně ekonomické jednotky, která bude projekt realizovat.

Finanční korekce / oprava

Finanční korekci / opravou se rozumí zrušení celého nebo části finančního příspěvku na operaci nebo program z veřejných zdrojů v souvislosti se zjištěnými nesrovnalostmi individuálního nebo systémového charakteru. Výše finanční korekce / opravy zohlední povahu a závažnost nesrovnalostí individuálního nebo systémového charakteru a finanční ztrátu, která tak vznikla.

Finanční mechanismy EHP a Norska

Státy Evropského hospodářského prostoru a Norské království zřídily finanční mechanismy ke snižování sociálních a hospodářských rozdílů v Evropském hospodářském prostoru (EHP). Cílem těchto mechanismů je přispět financováním programů/projektů v prioritních odvětvích k posílení schopností nových členských států plně se účastnit vnitřního trhu rozšířeného EHP. Prioritními oblastmi je např. ochrana a obnova kulturního dědictví, ochrana životního prostředí, podpora soudnictví, zdravotnictví či péče o dítě a rozvoj lidských zdrojů. Uvedené Finanční mechanismy stojí mimo politiku hospodářské a sociální soudržnosti EU a nejsou aktivitou Evropské unie. Nemají žádnou souvislost se strukturálními fondy EU.

Finanční plán projektu

Finanční plán projektu je povinná datová oblast žádosti o podporu. Na žádosti o podporu může být zadán automaticky (pokud je na výzvě vyplněna šablona finančního plánu), nebo ručně žadatelem. U plateb typu ex ante je ve finančním plánu registrována jak požadovaná předpokládaná výše zálohy, tak předpokládaná částka vyúčtování. Kromě požadovaných částek žadatel ve finančním plánu též uvádí předpokládané datum požadované zálohy a předkládaného vyúčtování. U etapových projektů mají jednotlivé záznamy finančního plánu vazbu na příslušnou etapu.

Flat rate čistých příjmů

Flat rate čistých příjmů se rozumí paušální procentní sazba stanovená na úrovni Evropské komise, která slouží k jednorázovému snížení způsobilých výdajů projektu za účelem zohlednění příjmů projektu v souladu s čl. 61 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Fond soudržnosti (CF - Cohesion Fund)

Fondem soudržnosti se rozumí fond EU, určený na podporu politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti Evropské unie, konkrétně na spolufinancování projektů v oblasti investic do životního prostředí včetně oblastí souvisejících s udržitelným rozvojem a energetikou, které představují přínos pro životní prostředí, v oblasti transevropské sítě v oblasti dopravní infrastruktury v souladu s hlavními směry přijatými Rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 661/2010/EU ze dne 7. července 2010 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě a v oblasti technické pomoci.

Harmonogram výzev

Veřejně dostupný průběžně aktualizovaný seznam výzev (viz heslo Výzva), které řídicí orgán předpokládá vyhlásit.

Horizontální principy

Horizontální principy jsou do realizace politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti zahrnuty, aby bylo možno dosáhnout udržitelného a vyváženého rozvoje regionů podpořených z ESI fondů. Dvěma hlavními horizontálními principy jsou: udržitelný rozvoj (dosahování rovnováhy mezi ekonomickou, sociální a environmentální oblastí) a rovné příležitosti (rovnost mužů a žen, odstraňování diskriminace na základě pohlaví, rasy, etnického původu, náboženského vyznání, světového názoru, zdravotního postižení, věku nebo sexuální orientace). Žádný z projektů nesmí být v rozporu s uvedenými horizontálními principy. Povinností řídicích orgánů je hodnotit aktivity podpořené v rámci programů z hlediska horizontálních principů a informaci o tom zahrnout v rámci zvláštní kapitoly do výroční zprávy programu.

Indikátory (ukazatele)

Indikátory slouží pro monitorování průběhu a výsledku realizace projektů, oblastí podpory, prioritních os a programů vzhledem ke stanoveným cílům. Seznam sledovaných indikátorů schvaluje monitorovací výbor a je součástí prováděcího dokumentu. Každý žadatel o finanční podporu je povinen v rámci žádosti o podporu doložit monitorovací ukazatele projektu a zejména uvést kvantifikaci vybraných indikátorů, které mají vazbu na indikátory stanovené v rámci dané oblasti podpory v prováděcím dokumentu. Monitorovací ukazatele projektu budou následně uvedeny ve smlouvě o financování a budou mít klíčový význam při hodnocení realizace projektu. Plnění monitorovacích indikátorů se vykazuje v monitorovacích zprávách. Nedodržení monitorovacích ukazatelů může vést k částečnému nebo dokonce i úplnému odebrání poskytnuté dotace.

Integrované územní investice

Integrovaná územní investice je nástrojem pro realizaci integrovaných strategií rozvoje území umožňující koordinaci navzájem provázaných a územně zacílených intervencí z různých prioritních os jednoho či více programů ESI fondů. Řešené území představuje sídelní aglomerace či konurbace a jejich spádové území vymezené na základě funkčních vazeb.

Investiční priorita

Investiční prioritou se rozumí priorita specifikovaná v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1301/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006, Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1304/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006 a Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1300/2013 ze dne 17. prosince 2013 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006, které naplňují jednotlivé tematické cíle definované v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 a které mohou být z daného fondu podporovány.

Kofinancování (spolufinancování)

V každém programu hrazeném z fondů EU je nutné spolufinancování ze strany České republiky. V programovacím období 2007–2013 poskytují fondy EU maximálně 85 % alokace a domácí spolufinancování činí 15 % (státní rozpočet, veřejné rozpočty). Pokud tyto investice vytvářejí příjmy, je podíl EU výrazně nižší. Tento pojem se užívá i při financování jednotlivých projektů. Každý projekt je zčásti hrazen finančními prostředky z fondů EU a zčásti jsou nutné vlastní zdroje žadatele. To znamená, že žadatel projekt kofinancuje. Více viz též Způsobitelné výdaje.

Kohezní politika

Kohezní politika EU, neboli politika hospodářské, sociální a územní soudržnosti EU, je politikou, jejímž cílem je snižování rozdílů mezi úrovní rozvoje různých regionů, snížení zaostalosti nejvíce

znevýhodněných regionů a posilování hospodářské, sociální a územní soudržnosti za účelem harmonického vývoje Evropské unie.

Komunitární programy

Komunitární programy se financují přímo z rozpočtu EU. Ta na vybrané projekty přispívá v rozmezí 40-75 % (výjimečně až 100 procent). Spravuje je přímo Evropská komise nebo specializované výkonné agentury. U některých programů jsou gestorem národní agentury. Programy jsou vždy víceleté a poskytují pouze neinvestiční podporu. Žadatelé musí peníze použít na konkrétní a v projektu předem uvedené účely. Nejvýznamnějšími programy v období 2014-2020 jsou programy Erasmus+ a program pro vědu, výzkum a inovace Horizont 2020 nebo program LIFE s navýšeným rozpočtem. K novým programům patří Kreativní Evropa nebo Nástroj pro propojení Evropy. Na rozdíl od ESI fondů nejsou peníze u komunitárních programů většinou určeny pro členský stát, ale pro konkrétní program. Žadatelé z České republiky tedy nemají automatický nárok na část prostředků v rozpočtu daného programu.

Kontrola formálních náležitostí žádosti vs. hodnocení

Každá projektová žádost je po registraci podrobena kontrole formálních náležitostí. Ta spočívá v kontrole úplnosti žádosti a jejích povinných příloh, v kontrole formy předložení (elektronická, papírová), počtu předložených výtisků včetně podpisů oprávněných osob aj. Přesný výčet formálních náležitostí je uveden v příslušných pokynech pro žadatele.

Hodnocení projektu

Hodnocení projektů je část procesu schvalování projektů, která zahrnuje následující fáze, které vykonává hodnotitel: kontrola formálních náležitostí, hodnocení přijatelnosti, věcné hodnocení a analýza rizik.

Křížové financování (flexibilita)

Princip křížového financování umožňuje v projektech spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu v rámci limitu 10 % finančních prostředků poskytovaných EU na prioritní osu programu financovat tu část operace, jejíž náklady jsou způsobilé pro poskytnutí podpory z Evropského fondu pro regionální rozvoj, a naopak. Musí být dodržena pravidla způsobilosti uplatňovaná pro daný fond a takto financované výdaje musí být nezbytné k uspokojivému provedení operace a přímo s ní souviset. Křížové financování není platné pro programy v rámci cíle Evropská územní spolupráce.

Milníky

Jsou průběžné cíle pro prioritní osy / priority Unie, které vyjadřují zamýšlený pokrok naplánovaný k určitému termínu. Milníky jsou pro každý operační program / Program rozvoje venkova stanoveny v textu programu. Mezi milníky patří finanční ukazatele stavu implementace a indikátory výstupů popř. výsledků.

Monitorovací zpráva

Monitorovací zpráva se odevzdává pravidelně řídicímu orgánu pro informaci o stavu realizace projektu. Obsahem zprávy jsou informace o dopadech projektu na cílové skupiny, údaje o financování projektu, problémy vzniklé při realizaci projektu, návrhy na změny v projektu, plnění monitorovacích indikátorů apod. U vybraných operačních programů se spolu se zprávou se odevzdává i žádost o platbu. Monitorovací zpráva má jednotnou formu a příjemce podpory je seznámen s povinností vykazovat monitorovací zprávy při podpisu smlouvy o financování projektu.

Monitorování (na rozdíl od evaluace není to hodnocení)

Monitorování je nedílnou součástí jak programového, tak projektového cyklu. Cílem monitorování je průběžné zjišťování pokroku v realizaci operačních programů, resp. projektů, a porovnávání získaných informací s výchozím předpokládaným plánem. Monitorování je soustavnou činností, která probíhá během celého trvání program.

Národní orgán pro koordinaci (NOK)

Národním orgánem pro koordinaci se rozumí centrální metodický a koordinační orgán pro implementaci programů spolufinancovaných z ESI fondů v České republice v programovém období 2014-2020. V uvedené oblasti je partnerem pro Evropskou komisi za ČR, zabezpečuje řízení Dohody o partnerství na národní úrovni, je správcem monitorovacího systému MS2014+, je metodickým orgánem v oblasti implementace a centrálním orgánem pro oblast publicity.

Neinvestiční projekt

Neinvestiční projekt je zaměřen na tzv. měkké aktivity, tj. například vzdělávání, rekvalifikace, poskytování sociálních služeb, organizace volnočasových aktivit atd. Spadají sem ale také projekty zaměřené na podporu služeb v oblasti cestovního ruchu a technické pomoci.

Nesrovnalosti

Nesrovnalostí se rozumí porušení právních předpisů EU nebo ČR v důsledku jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu⁶, které vede nebo by mohlo vést ke ztrátě v souhrnném rozpočtu EU (resp. ESI fondů) nebo ve veřejném rozpočtu ČR, a to započtením neoprávněného výdaje do souhrnného rozpočtu EU (resp. ESI fondů) nebo do veřejného rozpočtu ČR. V případě vyměření odvodu za porušení rozpočtové kázně dle zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, a dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, zásadně platí, že v důsledku porušení rozpočtové kázně došlo nebo mohlo dojít ke ztrátě ve veřejném rozpočtu ČR, a to započtením neoprávněného výdaje. Za nesrovnalost se však nepokládá provedení neoprávněného výdaje OSS za předpokladu, že dojde k odhalení tohoto neoprávněného výdaje a provedení dostatečné finanční opravy před schválením žádosti o platbu ze strany řídicího orgánu. Za nesrovnalost se dále nepokládá provedení neoprávněného výdaje na úrovni příjemce, pokud se jedná o dotaci poskytovanou v režimu ex-ante a zároveň za předpokladu, že dojde k odhalení tohoto neoprávněného výdaje a provedení dostatečné finanční opravy před schválením žádosti o platbu. Tyto případy však budou nadále představovat podezření na porušení rozpočtové kázně, jež budou předávány příslušným orgánům finanční správy. Trestný čin spáchaný v souvislosti s realizací programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU (resp. ESI fondů) se vždy považuje za nesrovnalost.

Nezpůsobilé výdaje (neuznatelné náklady)

Jedná se o výdaje, které nemohou být spolufinancovány z ESI fondů a to v souladu s článkem 56 nařízení Rady (ES) č.1083/2000, s nařízením Komise (ES) č.1828/2006 a v souladu s Pravidly způsobilých výdajů pro programy spolufinancované z ESI fondů a Nezpůsobilé výdaje nejsou uvedeny mezi způsobilými výdaji v prováděcím dokumentu programu. Pokud tyto výdaje v projektu existují, musí být vykázány ve finančním plánu projektu a jsou vždy financovány z vlastních zdrojů žadatele.

NUTS

Jedná se o zkratku z francouzštiny - Nomenclature des Unites Territoriales Statistique - klasifikace územních statistických jednotek. Tyto statistické územní jednotky Evropské unie jsou územní celky vytvořené pro statistické účely Evropského statistického úřadu a pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU. Vymezení jednotlivých úrovní NUTS je charakterizováno počtem obyvatel a rozlohou. Jednotky NUTS jsou skladebné od úrovně NUTS 0, NUTS I, NUTS II až po NUTS V. Česká republika je na jednotlivé úrovně NUTS rozdělena následovně: NUTS 0 a NUTS I je celá Česká republika (například v Německu ale odpovídá NUTS 0 celé území Německa a NUTS I jsou jednotlivé spolkové země), NUTS II jsou regiony soudržnosti (územní jednotky bez vlastní správy uměle vytvořené pro potřeby nomenklatury NUTS, v ČR tzv. sdružené kraje), NUTS III jsou kraje, NUTS IV okresy a NUTS V obce. Pro úroveň NUTS IV se používá také označení Místní administrativní jednotka (LAU 1), pro NUTS V označení LAU 2.

Oblast podpory (intervence)

Oblast podpory (intervence) je nejnižší úroveň zaměření strategie (programu). Každý program se dělí na prioritní osy a ty se dále dělí na oblasti podpory. Jedná se vlastně o konkrétní opatření popisující přesné aktivity a činnosti, na které lze žádat o finanční prostředky z fondů EU. Na danou oblast podpory vypisuje Řídící orgán tzv. Výzvu k předkládání žádostí o dotaci. Žadatel tudíž musí svůj projekt přizpůsobit podmínkám vybrané Oblasti podpory, což je pro něj konkrétní dotační titul.

Opatření

Opatřením se rozumí úroveň programu (pro Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond závazná v dokumentu programu, pro Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond a Fond soudržnosti nezávazná v dokumentu programu). Jedná se o soubor operací / aktivit, které vedou k naplnění priorit Unie v případě Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova a Evropského námořního a rybářského fondu a investičních priorit u Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti, tedy tematických cílů. Na této úrovni je dále definována alokace, fond, indikátory, typy projektů, cílové skupiny, příjemci atd. v případě, že je úroveň opatření v příslušném programu využívána.

Oprávněný žadatel (příjemce podpory) / způsobilost žadatelé

Oprávněným žadatelem se rozumí subjekt, který patří do skupiny subjektů oprávněných žádat o podporu z ESI fondů. Oprávnění žadatelé jsou vymezeni na úrovni specifického cíle programu⁷. Obvykle se jedná o obecné vyjmenování možných typů žadatelů, jako jsou např. kraje, obce, malé a střední podniky, fyzické osoby, nestátní neziskové organizace, vysoké školy atp. Přesná specifikace oprávněných žadatelů je pak součástí konkrétní výzvy pro předkládání projektů.

Platby ex - ante

Platbou ex ante se rozumí postup, kdy příjemce obdrží platbu předem (zpravidla po uzavření právního aktu o poskytnutí / převodu podpory), než doloží jakýkoliv výstup / aktivitu projektu. Takto poskytnutou zálohovou platbu následně příjemce vyúčtuje.

Platby ex - post

Jedná se o následné proplácení výdajů již vynaložených příjemcem.

Pravidla pro výběr dodavatelů

Při výběru dodavatelů musí příjemce podpory respektovat pravidla pro jejich výběr, která jsou definována podmínkami příslušného programu. Je-li žadatel během realizace projektu také zadavatelem veřejné zakázky, musí se řídit zákonem o veřejných zakázkách.

Přílohy projektové žádosti

Přílohy projektové žádosti jsou její nedílnou součástí a předkládají se spolu s projektovou žádostí zprostředkujícímu subjektu nebo konečnému příjemci v termínu uvedeném ve výzvě pro předkládání projektových žádostí. Jmenovitý seznam příloh se liší u každé oblasti podpory a v jeho rámci dokonce často podle charakteru žadatele. Přílohy k projektové žádosti předávané v elektronické nebo v listinné podobě zahrnují zpravidla: - čestná prohlášení žadatele - čestné prohlášení o bezdlužnosti, vlastních zdrojích aj.; - doklady o právní subjektivitě žadatele - výpis z obchodního rejstříku, živnostenský list aj.; - podklady pro posouzení finančního zdraví žadatele - daňová přiznání, účetní závěrka, rozvaha, výkaz zisků a ztrát, výkaz příjmů a výdajů aj.; - projektovou dokumentaci; - podklady pro ekonomické hodnocení projektu - studie proveditelnosti a analýza nákladů a přínosů, logický rámec projektu; - doklad o partnerství; - územní rozhodnutí; - stavební povolení; - doklad o posouzení vlivu projektu na životní prostředí; - formuláře ISPROFIN; - smlouva o vedení účtu; - zvláštní přílohy dle specifikace uvedené v příslušném programu. Každá z příloh musí být označena dle podmínek příslušného programu (očíslování a podpis oprávněné osoby). Povinné přílohy jsou stanoveny specificky v podmínkách každé výzvy pro předložení projektové žádosti.

Prioritní osa

Prioritní osa / priorita Unie je základní stavební jednotkou programu spolufinancovaného z ESI fondů. Dle příslušných ustanovení obecného i specifických nařízení k jednotlivým fondům prioritní osa / priorita Unie naplňuje jednu nebo více investičních priorit / jeden nebo více tematických cílů. Dle příslušných ustanovení obecného i specifických nařízení k jednotlivým fondům je prioritní osa / priorita Unie spolufinancovaná z jednoho nebo více fondů. Prioritní osa je pojem platný pro operační programy spolufinancované z Evropského fondu pro regionální rozvoj, Evropského sociálního fondu a Fondu soudržnosti, priorita Unie je pojem platný pro operační program spolufinancovaný z Evropského námořního a rybářského fondu a program spolufinancovaný z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

Programovací období

EU realizuje cíle své regionální a strukturální politiky v rámci sedmiletých cyklů, pro které členské země zpracovávají vždy nové programové dokumenty. V těch je stanoven rozpočet a jsou definovány a nastaveny nové cíle a priority, jež se členské státy v daném období snaží dosahovat a naplňovat v souladu se základními strategickými dokumenty EU.

Projekt

Projektem v kontextu fondů EU se rozumí konkrétní ucelený podrobně rozpracovaný projektový záměr, který je součástí projektové žádosti. Projekt v sobě zahrnuje soubor aktivit směřujících k dosažení předem stanoveného a jasně definovaného cíle a je limitován určitým časem a rozpočtem. Obecná osnova projektu: Název projektu; Cíle projektu; Žadatel a partneři projektu; Místo a doba realizace projektu; Dopad realizace projektu na okolí; SWOT analýza; Technické řešení projektu (konkrétní aktivity); Ekonomická charakteristika projektu; Charakteristika žadatele; Lidské zdroje (vlastníci, zaměstnanci a management); Realizační plán - časový harmonogram; Výstupy projektu a jejich udržitelnost;

Projektová žádost

Projektovou žádost (formulář) vyplňuje žadatel a předkládá ji s cílem získat finanční podporu v rámci programu. Projektová žádost je elektronický formulář. Projektová žádost musí být zpracována v souladu s podmínkami programu. Projektová žádost se předkládá ve stanoveném termínu (v době výzvy) k tzv. zprostředkujícímu subjektu. Projektová žádost vždy obsahuje: údaje o žadateli; informace o projektu; rozpočet a financování projektu; soulad projektu s horizontálními prioritami; prohlášení o podpoře "de minimis";

Projekty vytvářející příjmy

Projektem vytvářejícím příjmy se rozumí projekt, který v sobě zahrnuje účtování poplatků hrazených přímo uživateli za používání infrastruktury, poplatky uživatelů za poskytování služeb nebo jakýkoliv projekt zahrnující prodej nebo pronájem pozemků či budov.

Publicita projektu

Publicita projektů má svá pevně daná pravidla, která jsou uvedena v příručkách pro žadatele a příjemce. Nejčastěji je povinná publicita u projektů menšího finančního rozsahu splněna vyvěšením plakátu o velikosti A3 v místě realizace projektu. U finančně náročnějších projektů je pak nutné informovat nejprve vystavením velkoplošného banneru či billboardu během realizace projektu. Po jeho dokončení jsou pak tyto dočasné nosiče nahrazeny pamětní deskou. Informace o projektu musí zůstat na místě minimálně po dobu udržitelnosti projektu.

Refundace

Refundací se rozumí proplacení prostředků státního rozpočtu, které byly použity v rámci předfinancování operací, z ESI fondů; Proplacení realizuje Platební a certifikační orgán na základě předložených a schválených souhrnných žádostí o platbu.

Rozhodnutí o poskytnutí dotace

Rozhodnutí o poskytnutí dotace je právním aktem poskytujícím peněžní prostředky konečnému příjemci. Rozhodnutí je vydáváno příslušným řídicím orgánem, do jehož působnosti spadá daný projekt a který rozhoduje o poskytnutí dotace. Rozhodnutí je vydáváno na celkovou dobu uskutečňování daného projektu a obsahuje zejména označení příjemce dotace, účel, na který je dotace poskytována, výši pomoci z ESI fondů popř. státního rozpočtu, časový harmonogram plnění projektu a podmínky užití dotace, resp. podmínky, které je nutné dodržet po poskytnutí dotace. Další náležitosti rozhodnutí o poskytnutí dotace stanoví zákon č. 218/2000 Sb., rozpočtová pravidla, v platném znění. Podmínky poskytnutí dotace stanoveny také ve smlouvě o poskytnutí dotace.

Rozpočet projektu

Rozpočet projektu popisuje strukturu financování projektu v jednotlivých letech realizace včetně členění celkových výdajů na způsobilé a nezpůsobilé (uznatelné a neuznatelné náklady). V rozpočtu projektu se uvádí tzv. veřejné financování, tj. podíly, kterými do rozpočtu projektu přispějí fondy EU nebo státní, krajské, městské a obecní rozpočty. Nutné je poskytnutí informace o podílu soukromého spolufinancování žadatele a úvěrech a půjčkách souvisejících s realizací projektu. Rozpočet je obvykle součástí projektové žádosti.

Souběh dotací – dvojí financování

Podmínka vylučující "souběh dotací" znamená, že, žádný projekt spoluhrazený z fondů nelze podporovat současně v rámci více cílů politiky HSS. Financování projektu z fondů vylučuje možnost čerpání finančních prostředků na stejný projekt z dalších národních nebo zahraničních programů.

Specifický cíl

Zamýšlená změna / cíl, které má být dosaženo prostřednictvím aktivit v rámci investiční priority a která je definována v rámci teorie změny. V případě programu spolufinancovaného z Evropského námořního a rybářského fondu se jedná o úroveň programu definovanou příslušným specifickým nařízením, pro kterou se pro odlišení používá označení specifický cíl ENRF.

Strukturální fondy

Strukturální fondy (SF) jsou nástroje regionální politiky EU. Peníze se SF jsou čerpány v rámci několikaletých cyklů a na základě definování jasných cílů a priorit. Existují dva strukturální fondy a to Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF) a Evropský sociální fond (ESF). V období 2014-2020 se používá termín ESI fondy - Evropské strukturální a investiční fondy.

Studie proveditelnosti

Analýza, která slouží k posouzení všech alternativ realizace investičního projektu a zhodnocení efektivnosti využití potenciálně vložených prostředků. Hodnocen je široký vějíř aspektů projektu od vymezení cílů projektu, analýzy trhu, přes technologické řešení projektu a řízení lidských zdrojů po finanční plán a analýzu rizik.

Tematické cíle

Tematické cíle jsou vymezené v čl. 9 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006.

Udržitelnost projektu

Udržitelnost projektu je doba, po kterou musí příjemce udržet výstupy projektu v souladu s čl. 71 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1303/2013 ze dne 17. prosince 2013 o společných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti, Evropském zemědělském fondu pro rozvoj venkova a Evropském námořním a rybářském fondu, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu, Fondu soudržnosti a Evropském námořním a rybářském fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1083/2006. K udržení výstupů projektu, pokud je to dle uvedeného článku relevantní, je příjemce podpory zavázán v právním aktu o poskytnutí / převodu podpory, ve kterém poskytovatel podpory dobu udržitelnosti blíže specifikuje. Dodržení závazku udržitelnosti může být předmětem kontroly ze strany příslušných institucí. Při nesplnění povinnosti udržitelnosti může být příjemci v krajním případě uloženo vrácení podpory nebo její části.

Uskutečněné výdaje

Výdaje skutečně zrealizované v projektech, ke kterým příjemci zašlou žádosti o platbu (doložené fakturami a výpisy z účtů) na Řídicí orgán. Číslo vypovídá o reálně uskutečněných aktivitách v programech (výstavbě, školeních, nakoupených technologiích, vykonaných pracích...) a jejich kapacitě prostředky absorbovat. Uskutečněné výdaje se sledují za celý operační program, jsou důležitou informací o pokroku realizace programu.

Veřejná podpora

Veřejnou podporou se rozumí každá podpora poskytnutá v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, která narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňuje určité podniky nebo určitá odvětví výroby a pokud ovlivňuje obchod mezi členskými státy. Podpora, která splňuje uvedená kritéria, je neslučitelná se společným trhem a tedy zakázaná. Výjimka z obecného zákazu poskytování veřejné podpory může být povolena na základě blokových výjimek či na základě rozhodnutí Evropské komise.

Výše podpory

Výše podpory (dotace) se v různých operačních programech liší, vše závisí na zaměření projektu, velikosti projektu a právní formě žadatele. Soukromé podnikatelské projekty mohou získat spolufinancování v průměrné výši cca 50% způsobilých výdajů projektu, projekty veřejných institucí pak o několik desítek procent více (cca 80 - 85 %) a neziskové projekty ve vybraných oblastech podpory až 100%.

Výzva (k předkládání žádostí)

Výzva je aktivita řídicího orgánu příslušného programu či zprostředkujícího subjektu. V termínu výzvy jsou přijímány žádosti o dotace. Vyhlášení výzvy probíhá v tisku a na internetových stránkách. Každá výzva obsahuje číslo výzvy, název programu, prioritní osy a oblasti podpory, místo předložení projektové žádosti (není-li jen elektronicky), den, datum a hodinu, do kdy nejpozději musí být projektová žádost předložena a odkaz, kde najít podrobnější informace, adresy a kontakty na odpovědné implementační orgány. Součástí výzvy je popis vyhlašované oblasti podpory a přesný výčet oprávněných žadatelů. Výzva může být časově neomezená (tzv. průběžná) nebo časově omezená (tzv. kolová).

Závěrečná zpráva o realizaci projektu

Závěrečnou zprávou o realizaci projektu se rozumí zpráva, kterou zpracovává příjemce za projekt (individuální projekt, zjednodušený projekt nebo velký projekt) a předkládá ji řídicímu orgánu, příp. zprostředkujícímu subjektu, je-li zapojen do implementace, prostřednictvím MS2014+ po dokončení realizace projektu. Cílem zprávy je informovat o stavu a pokroku projektu, příp. o problémech, které se vyskytly, za poslední sledované období realizace projektu.

Způsobilé výdaje (uznatelné náklady)

Způsobilými výdaji se rozumí výdaje vynaložené na stanovený účel a v rámci období stanoveného v právním aktu o poskytnutí / převodu podpory, které jsou v souladu s příslušnými předpisy EU a ČR, příslušným metodickým pokynem NOK a dalšími pravidly stanovenými řídicím orgánem pro daný program.

Žadatel

Konkrétní subjekt ze skupiny oprávněných žadatelů, který podal žádost o podporu. Žadatel přestává být žadatelem v okamžiku, kdy se stane příjemcem, nebo když je jeho žádost o podporu vyloučena z procesu schvalování operací.

Žádost o platbu

Žádosti o provedení platby zasílá příjemce pomoci příslušnému řídicímu nebo implementačnímu orgánu. Žádosti jsou zasílány v intervalech, které stanoví smlouva o financování popř. Rozhodnutí o poskytnutí dotace. Žádost musí být doložena potřebnými doklady (zaplacené faktury, výpisy z účtů).